

ЗМІСТ

Засідання сорок дев'яте, вечірнє
(Вівторок, 17 січня 2017 року)

Прийняття за основу проектів законів про внесення змін до: деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах	...2
деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів	...20
деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат	...40
Включення законопроектів до порядку денного сесії	...28, 29, 30, 31
Голосування щодо включення до порядку денного проектів законів	...29, 30, 31
Відхилення Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» з пропозиціями Президента України	...33
Прийняття Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця»	...46

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СОРОК ДЕВ'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
17 січня 2017 року, 16 година*

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні народні депутати, прошу повертатися до залу для продовження нашої роботи.

Проху провести реєстрацію народних депутатів.

У залі зареєструвалися 346 народних депутатів. Вечірнє засідання Верховної Ради оголошується відкритим.

Переходимо до розгляду законопроектів у першому читанні. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» ([№2302а-д](#)).

Доповідає народний депутат України Пташник Вікторія.

Пані Вікторіє, ви пропонуєте розгляд за скороченою процедурою?

Проху підтвердити розгляд законопроекту за скороченою процедурою за пропозицією народного депутата.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

На жаль, немає підтримки в залі пропозиції про розгляд за скороченою процедурою. Пані Вікторіє, розглядаємо законопроект за повною процедурою.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Добрий день, шановні колеги! Розпочну з того, що мені надзвичайно прикро, що коли ми переходимо до питань корпоративного управління і створення сприятливих умов для ведення бізнесу, а в залі, на превеликий жаль, я не впевнена, що є навіть 226 народних депутатів.

Можливо, депутати не повернулися з перерви чи ще десь у дорозі, але факт залишається фактом.

Щодо законопроекту №2302а-д. Насамперед хочу сказати, що цей законопроект є складовою реформи корпоративного права. У разі прийняття такий закон дасть можливість цивілізовано управляти компанією, використовуючи ті механізми, які вже давно застосовуються в Європі. Ви знаєте, що в процесі приватизації після розпаду Радянського Союзу, коли нашим громадянам видали безліч приватизаційних сертифікатів, вони хаосно обмінювали їх на певні акції. Внаслідок цього склалася така ситуація, що в багатьох підприємствах наразі є велика кількість міноритарних акціонерів. Але їхня частка є настільки незначною, що вони не можуть належним чином скористатися своїми корпоративними правами. Вони не здійснюють ніякого управління, навіть не отримують дивідендів. Ситуація, що склалася, не сприяє розвитку таких акціонерних товариств.

Прийняття цього законопроекту має надзвичайно важливе значення для фондового ринку, тому що більшість українських публічних акціонерних товариств насправді за своєю природою не є публічними компаніями, оскільки не виконують усіх вимог, які застосовуються до таких товариств у нормальних розвинених країнах. Насамперед вони порушують права міноритаріїв, не виплачуючи їм дивідендів та не залучаючи їх до управління.

Після внесення низки законодавчих змін почався процес врегулювання їхньої діяльності, однак повноцінно впорядкувати свої справи публічні товариства не можуть через надмірну кількість дрібних акціонерів і відсутність чітких процедур викупу їх часток. А у свою чергу міноритарні акціонери не можуть скористатися належно своїм правом продажу цих акцій для того, щоб вимагати їхнього обов'язкового викупу за ринковою, реальною ціною. Тому прийняття цього законопроекту дасть змогу вирішити ці питання.

Крім того, такий закон позитивно вплине на діяльність самих товариств, адже дасть можливість зменшити обсяг звітності, яка надається регулятору, послабити регуляцію, а також ефективно захистити від рейдерства та корпоративного шантажу.

Хочу зауважити, що Україна свого часу, як ви знаєте, підписала Угоду про асоціацію і взяла на себе зобов'язання привести своє законодавство у відповідність до вимог Європейського Союзу,

зокрема в частині корпоративного законодавства. Ми говоримо про відповідність нашого корпоративного законодавства Директиві Європейського Союзу та Ради Європи про пропозиції щодо поглинання. Даний законопроект спрямований на виконання цих завдань та наближення українського корпоративного законодавства до міжнародних стандартів.

Перша версія законопроекту була доопрацьована Комітетом з питань економічної політики. Пропозиції щодо доопрацювання були розроблені робочою групою, до якої входили народні депутати, представники органів виконавчої влади, зокрема Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, професійні експерти та визнані корпоративні юристи. Але, на жаль, у процесі доопрацювання робоча група пропустила окреме положення, яке ми будемо пропонувати змінити, готуючи законопроект до другого читання.

Зокрема, законопроектом передбачається, що вимога про обов'язковість викупу та обов'язковий продаж акцій не буде застосовуватися до приватного акціонерного товариства, якщо інше не встановлено його статутом. Я впевнена в тому, що дана норма має читатися навпаки і має бути обов'язковою для всіх акціонерних товариств, якщо інше не буде передбачатися статутом. Тому ми будемо пропонувати виправити це до другого читання, як і інші незначні недоліки та технічні неточності, які може містити цей законопроект.

Але треба розуміти, що даний законопроект є вкрай важливим, його потрібно зараз приймати у першому читанні, доопрацьовувати до другого читання і, нарешті, врегулювати наше корпоративне законодавство, привести його у відповідність до норм, які діють у Європейському Союзі. Ми не повинні допускати невиконання нами зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, не повинні ігнорувати вимоги наших компаній, які працюють на українському ринку. Ми маємо дослухатися в тому числі до бізнес-спільноти, яка об'єдналася в бізнес-асоціації, які підтримують цей законопроект і неодноразово закликали і Голову Верховної Ради, і членів профільного Комітету з питань економічної політики його прийняти. Про підтримку даного законопроекту заявила Американська торговельна палата, яка налічує більше тисячі компаній, що працюють на українському ринку і сплачують податки до бюджету України. Крім того, свою позицію

висловлювали корпоративний комітет Асоціації правників України і вся юридична спільнота.

Тому я дуже сподіваюся, що незважаючи на те, що, на превеликий жаль, сьогодні чомусь небагато народних депутатів прийшли на вечірнє засідання Верховної Ради, все-таки зал буде спроможний розпочати таку важливу, необхідну реформу корпоративного законодавства, підтримає українські підприємства, акціонерні товариства і дасть змогу запровадити в Україні європейські механізми, які діють майже в усьому світі. Саме належний механізм, який ми пропонуємо запровадити відповідно до директиви ЄС, дасть нам змогу захистити права міноритарних акціонерів і вимагати з їхнього боку обов'язкового викупу їхніх акцій, якщо вони хотітимуть цього, і права мажоритарних акціонерів від спроб певного корпоративного шантажу, який, на превеликий жаль, сьогодні дуже відомий українському ринку.

Тож, колеги, я закликаю вас підтримати даний законопроект у першому читанні, а всі інші технічні недоліки, сподіваюся, ми разом доопрацюємо до другого читання.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє.

Колеги, хочу до вас звернутися. Давайте працювати інтенсивніше, у нас є законопроекти, які підтримуються фактично всіма фракціями.

Відводиться 3 хвилини на запитання до доповідача. Прошу провести запис.

Різаненко. Будь ласка.

РІЗАНЕНКО П.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ №97, Київська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, колеги! Звертаю вашу увагу, що цей законопроект дуже важливий з точки зору створення умов під час переходу компаній з приватних до публічних. Узагалі в бізнесі є дві концепції щодо акціонерних товариств – публічні компанії і приватні.

Приватні – це ті, де зазвичай є один власник або дуже мала група власників, які одноосібно приймають рішення. Є й інша форма (я кажу зараз не про юридичну форму, а про суть) – публічна, коли компанії залучають акціонерний капітал через розміщення на фондових ринках.

У нас таких розміщень майже не було, але більшість таких компаній утворилися через приватизацію. У багатьох з них тепер є одноосібні власники, які володіють 90, 80 відсотками тощо. Нашим законодавством не врегульовано питання щодо переходу компанії з публічної до приватної. У всіх розвинутих країнах така можливість передбачена. Цей законопроект дає таку можливість.

Пропозиція підтримати даний законопроект, унормувати життя акціонерних товариств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хочу лише зазначити, що зараз ми ставимо запитання. Далі буде величезна кількість часу на виступи і від фракцій, і народних депутатів. Ці 3 хвилини надаються лише для запитань.

Надаю слово для запитання...

Будете відповідати, пані Вікторіє? Будь ласка, відреагуйте.

ПТАШНИК В.Ю. Скажу коротко, колеги. Я не можу не підтримати, звісно, мого колегу Павла Різаненка. Крім того, у своєму виступі я не зазначила, але хочу зауважити, що концепція цього законопроекту обговорюється в парламенті вже більше року. Законопроект шість разів потрапляв до порядку денного пленарних засідань, сьогодні це всьоме, і ми дійшли, нарешті, до його розгляду. А тим часом члени акціонерних товариств запитують, чому цей законопроект стільки часу на розгляді і парламент ніяким чином на нього не реагує?

Тому я можу тільки закликати вас підтримати його сьогодні і прийняти в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Семенуха Роман Сергійович.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Хочу подякувати колективу співавторів за дану ініціативу, оскільки вона, справді, потрібна і треба вирішувати питання щодо корпоративного права.

У мене таке запитання. Сьогодні ви справедливо дуже часто у виступі посилалися на директиву ЄС, але в ній говориться про поріг 90 відсотків, проте в тілі законопроекту, запропонованому вами, пропонується поріг 95 відсотків, коли застосовується право на вимогу продажу чи купівлі акцій. Чому обраний поріг саме 95 відсотків, а не 90?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідайте, пані Вікторіє.

ПТАШНИК В.Ю. Дякую. Насправді, наскільки мені відомо, директива має рекомендаційний характер щодо кількості відсотків: може бути 90 відсотків, а може бути й інше число. Але дана пропозиція надходила від членів Комітету з питань економічної політики і була врахована під час доопрацювання даного законопроекту робочою групою разом з експертами.

Якщо ви вважаєте, що даний поріг має бути зменшений, то подавайте, будь ласка, свою пропозицію. Ми її обговоримо, і думаю, що вона доцільно звучатиме до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє.

Отже, час для запитань завершено.

Запрошую до співдоповіді заступника голови Комітету з питань економічної політики Солов'я Юрія Ігоровича. Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Даний законопроект, як і наступний законопроект [№4470](#), є важливим економічним законопроектом, яким передбачено врегулювання ряду питань, пов'язаних з фондовим ринком та галуззю корпоративного права. Ми сьогодні часто шукаємо зовнішні інвестиції, звертаємося до міжнародних інституцій, але при

цьому абсолютно не розраховуємо на колосальний власний ресурс, який накопичений в українських громадян і який, на жаль, у зв'язку з тією ситуацією, яка склалася в банківській сфері, сьогодні не працює в українській економіці. Якщо ми подивимося на розвинуті країни, то там рівень капіталу у фондовому ринку не менший, ніж рівень капіталу, який обертається в банківській сфері. Звичайно, це той сегмент, який потрібно вдосконалювати в нашій державі і який дасть можливість залучити насамперед серйозний вітчизняний капітал в українську економіку.

Цей законопроект спрямований якраз на те, щоб вирішити ряд неузгоджених питань у сфері корпоративного управління, зважаючи на передумови, у тому числі й приватизаційні, які склалися в нашій державі, зокрема в частині фондового ринку.

Законопроектом пропонується вдосконалити механізм придбання акцій приватного акціонерного товариства за наслідком придбаного контрольного пакета акцій, механізм придбання акцій публічного акціонерного товариства за наслідком придбаного контрольного та значного контрольного пакета акцій, механізм обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу акціонера – власника 95 відсотків акцій товариства, механізм обов'язкового придбання власником, який володіє пакетом у розмірі більше 95 відсотків простих акцій товариства, на вимогу акціонерів товариства належних їм акцій.

Якщо ж говорити в цифрах, то, крім економічних передумов і наслідків, цей законопроект буде стосуватися багатьох десятків тисяч дрібних акціонерів, які роками не отримують жодних дивідендів за належні їм акції, не мають жодної користі від цих акцій. Прийняття законопроекту дасть змогу вирішити це питання і можливість як акціонеру, так і тому, хто володіє дрібним міноритарним пакетом, викупити або продати свій пакет акцій.

Комітет з питань економічної політики рекомендує українському парламенту прийняти даний законопроект за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, залишайтеся на трибуні.

Прошу записатися на запитання до співдоповідача.

Колеги, переходимо до двох розділів – виступи від фракцій і виступи депутатів. Ми не змогли увійти в скорочену процедуру, але я прошу, щоб у нас була можливість розглянути більше законопроектів, максимально лаконічно пройти етап обговорення.

Отже, зараз прошу провести запис на виступи від фракцій. У кого є важливе повідомлення для українського народу, прошу записатися.

Ляшко Олег Валерійович. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні громадяни України! У мене є важливе повідомлення, і я хочу, щоб кожен з вас його почув. Хто стоїть біля радіоприймачів, сядьте і записіться корвалолом, якщо є гроші, щоб купити ті дорогущі ліки.

Як ви знаєте, нещодавно преса оприлюднила проект нового меморандуму між урядом і Міжнародним валютним фондом, де пропонується продавати землю, збільшувати пенсійний вік, знову обмежувати цілий ряд соціальних пільг. Зокрема, одна з умов меморандуму – чергове підвищення тарифів під так званою лібералізацією і цілий ряд інших «драконівських» засобів. Про все це розказують нам, що це реформи.

Я запитую: що це за реформи, у результаті яких українці зубожіють, у них хочуть забрати останнє? Єврокомісія вимагає вивозити необроблений ліс-кругляк, Міжнародний валютний фонд вимагає землю продавати, пенсійний вік підвищувати. З чим залишаться українці? Без лісу, без землі, без безвізу і без пенсій, тому що середня тривалість життя в Україні 63 роки, а нам хочуть до 70 років підвищувати пенсійний вік.

Тому я хочу сказати, що політика, яку проводить нинішня влада вкупі з компрадорською парламентською більшістю, яка освячується антиукраїнськими законами, – це антиукраїнська політика, яка веде нашу країну до дефолту, а українців – до зубожіння!

Тому Радикальна партія пропонує альтернативу цій нелюдській політиці. Альтернатива одна – економічне зростання, створення робочих місць для українців, подолання бідності. Що для цього треба? У першу чергу радикальна зміна економічної політики уряду і радикальна зміна монетарної політики Національного банку. Замість

того щоб продавати землю і підвищувати пенсійний вік, українським виробникам треба дати дешеві кредити, українським селянам – державну підтримку і дотації замість продажу земель, мають бути соціальна сфера на селі, у місті (увага!) і повага до людей пенсійного віку, а головне – збільшення доходів українців.

Лише радикальне підвищення заробітної плати, пенсій, інших видів заробітку дасть можливість зробити могутньою нашу країну. Усім, хто мені розказує про те, що не треба підвищувати зарплату українцям, я хочу сказати, що ви нічого «не соображаєте». Не можна зробити сильну, могутню, розвинуту країну, коли 90 відсотків жителів – жебраки, які живуть на субсидії. Тому лише радикальна зміна нинішньої політики врятує нашу країну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Самопоміч» Семенуха Роман Сергійович. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Це, справді, важлива законодавча ініціатива, яка покликана врегулювати і гармонізувати сферу корпоративного управління. Я хочу зупинитися на важливому моменті, який пропонується розв'язати законопроектом. Це баланс стосунків між великими акціонерами, які володіють часткою акцій 95 відсотків і більше, і малими власниками акцій, які володіють менш ніж 5 відсотками. Бо сьогодні законодавством не врегульовано багато питань у взаємостосунках, які виникають між цими власниками.

Законопроектом пропонується запровадити процедуру сквіз-аут, коли на вимогу великого власника – мажоритарія міноритарій зобов'язаний продати свої акції, і також симетрично на вимогу міноритарія, який дуже часто утискуваний у своїх правах, якому не виплачуються дивіденди, який фактично відлучений від впливу на прийняття управлінських рішень у такій компанії, пропонується дати можливість застосування процедури селл-аут, коли така людина може продати свої акції. Причому звертаю вашу увагу, що вартість, за якою продаватимуться такі акції, має бути не нижчою за ту, за яку придбав акції мажоритарний власник, добираючи до домінуючого пакета.

Звертаю також увагу, і я говорив про це у своєму запитанні до співдоповідача, що варто, напевно, понизити поріг з 95 до 90 відсотків, що буде повністю відповідати директиві Європейського Союзу.

Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Від фракції «Батьківщина» народний депутат Одарченко. Будь ласка. Увімкніть мікрофон на трибуні.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., народний депутат України (одномандатний виборчий округ №183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Партія «Батьківщина» завжди виступала за те, щоб міноритарні акціонери були залучені до управління акціонерними товариствами, мали можливість впливати на їх роботу й отримувати свою частку. Даним законопроектом пропонується право міноритарних акціонерів помножити на нуль і взагалі виключити їх як клас з процесу управління акціонерним товариством. Є кілька позитивних моментів у цьому законопроекті, я зупинюся на них, але є й негативні, які змушують направити цей законопроект на доопрацювання.

Насамперед законопроектом пропонується внести зміни до великого масиву нормативних актів за кількома напрямками, не всі з яких пов'язані між собою. Так, проектом передбачається детальніше врегулювання порядку накладення арешту на банківські рахунки, у тому числі закривається дірка, яка дозволяла боржникам закривати арештований рахунок і знімати кошти, що на ньому залишилися. Разом з тим, забороняючи закриття рахунків без згоди кредитора, не враховано, що таке можливо у випадку проведення процедури ліквідації під час банкрутства. А незакритий рахунок буде перешкоджати завершенню процедури ліквідації.

Законопроектом також нібито передбачається вдосконалення регулювання перетворення акціонерних товариств між публічними і приватними, визначається, що така зміна організаційної форми

взагалі не впливає на відносини з органами державної влади та місцевого самоврядування. Всі видані документи зберігають чинність без необхідності проводити перереєстрацію.

Але є досить спірні норми, про які я казав на початку виступу. Пропонується, щоб особа, яка набула в будь-який момент часу більше 50 відсотків акцій, була зобов'язана викупити у будь-якого акціонера його акції, а акціонер, який купив 95 відсотків акцій, мав право примусити тих акціонерів, що залишилися, продати свої акції. Якщо з першою нормою можна ще якось погодитися, хоча надавати право вимагати такого викупу протягом двох років є недоцільним, то остання норма порушує право власності особи. Людина має право володіти хоч мільйонною часткою відсотка акцій, оскільки такі акції можуть приносити дивіденди, чи просто має право хотіти бути співвласником підприємства. У цьому сама суть акціонерного товариства, кожна акція є рівноцінною, а кожний акціонер має рівні права.

Партія «Батьківщина» не буде підтримувати цей законопроект, бо ми вважаємо, що права міноритарного акціонера є непорушними. Замість того щоб принижувати ці права, взагалі нівелювали їх, треба розширювати і надавати людям можливості бути реальними співвласниками засобів виробництва, підприємств у формі різних акціонерних товариств.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Долженков від фракції «Опозиційний блок».

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Зазначений законопроект без перебільшення можна назвати, дійсно, якісною ініціативою, яка виведе на новий рівень корпоративне законодавство нашої країни. Дуже небезпечно розглядати і приймати рішення щодо вказаних законопроектів в умовах популістських висловлювань деяких фракцій, зокрема попереднього промовця, стосовно нібито порушення прав

міноритарних акціонерів у структурі корпоративного управління господарськими товариствами.

Шановні колеги, наше законодавство, якщо ми є частиною міжнародної спільноти, необхідно доводити до рівня загальновизнаних міжнародних, європейських норм. По-перше, у корпоративному законодавстві розвинутих країн, до яких нам потрібно наближатися, а для цього необхідно вдосконалювати своє законодавство, передбачена практика сквіз-ауту і селл-ауту, у більшості країн – на рівні 90 відсотків та 10 відсотків. Тут пропонується 95 відсотків і 5 відсотків. Це лише перше читання.

По-друге, зміна типу акціонерного товариства і незобов'язання його готувати яку-небудь дозвільну документацію – це полегшення життя для господарського товариства і бізнесу. Ми кажемо, що зневажаємо права міноритарних акціонерів, а чому ж не говоримо про те, що основні рейдерські захоплення підприємств відбувалися якраз через міноритарних акціонерів? Міноритарний акціонер не бере участі в управлінні, але він має всі важелі впливу для того, щоб нашкодити мажоритарному акціонеру, щоб паралізувати поточну господарську діяльність товариств. Чому ми про це не кажемо? Ми говоримо лише про надводну частину айсберга, а не про саму суть цієї проблеми.

Пропозиція про направлення зазначеного законопроекту на доопрацювання неправильна, тому що ним пропонується запровадити інститути сквіз-ауту і селл-ауту, інститут договору умовного зберігання. Передбачається також поява інституту ескроу-агента – незалежної особи, що виступає гарантом, в якості якої виступає банківська установа, яка бере на себе зобов'язання щодо моніторингу, верифікації документації, необхідних під час виконання умов правочину. Фактично вона є гарантом виконання умов того чи іншого правочину – чи він має товарний характер, чи предметом правочину є послуги. Це також усталена загальносвітова практика, і нам конче необхідно її запроваджувати.

Більше того, хочу сказати, що ці норми ми на пострадянському просторі запроваджуємо останніми. Це, дійсно, необхідний аргумент для того, щоб підтримати зазначену законодавчу ініціативу за основу. А в кого є зауваження з приводу висловлених пропозицій попередніх промовців, можна внести...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, чи всі бажаючі від фракцій виступили в обговоренні законопроекту?

Немає більше бажаючих обговорити цей законопроект. Вичерпано час для обговорення.

Шановні колеги, дозвольте запросити депутатів до сесійного залу. За хвилину відбудеться голосування проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» (*Шум у залі*).

Перепрошую, ми розглядаємо проект за повною процедурою, і я прошу записатися на виступи народних депутатів України.

Народний депутат Шверк від фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

Колеги, я прошу сходитися до сесійного залу, тому що за кілька хвилин голосуватиметься важливий законопроект.

Прошу, пане Шверк.

ШВЕРК Г.А., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Хочу подякувати авторам цього законопроекту, бо, з моєї точки зору, вони взяли за дуже важку і важливу справу. У цьому залі багато говорять про деофшоризацію, і треба розуміти, що деофшоризація не може бути проведена шляхом будь-яких заборон, а лише тим шляхом, що українське корпоративне законодавство стане на рівень того законодавства, яке діє в усьому світі, зокрема в Європі.

Тому я підтримую цей законопроект і прошу всіх за нього проголосувати. Цим законопроектом вперше в українській історії пропонується ввести до українського законодавства, наприклад, поняття «ескроу-рахунок» та «ескроу-договір». Це те, що дуже часто використовується, у тому числі й українськими підприємцями, коли вони структурують свій бізнес за кордонами України.

Дуже прошу всіх сконцентруватися і підтримати законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Різаненко. Будь ласка.

РІЗАНЕНКО П.О. Хочу ще раз наголосити на важливості цього законопроекту, адже ним пропонується впровадити певні механізми, яких не було за всю історію незалежності України і нашого корпоративного законодавства, але вони діють у цивілізованих країнах, де історія акціонерних товариств нараховує сотні років.

Нагадаю, що більшість акціонерних товариств у нас було створено не за рішеннями приватних власників тих чи інших компаній, а в процесі приватизації. Звичайно, тоді всі хотіли скористатися своїм правом – і хто за бажанням, усвідомлено, а хто неусвідомлено стали акціонерами тих підприємств, на яких працювали. Є акціонерні товариства, членами яких є десятки тисяч акціонерів, але це, можливо, не було їхнім рішенням.

З часом акції цих підприємств були скуплені або стратегічними інвесторами, або менеджментом, або ще деkim – спочатку контрольні пакети, потім суперконтрольні. На сьогодні в багатьох акціонерних товариствах ми бачимо ситуацію, коли є один акціонер, який володіє 90-95 відсотками, а подекуди й 98-99 відсотками акціонерного товариства, але той 1 відсоток, що залишається, це може бути і 1 тисяча, і 2 тисячі акціонерів.

У більшості таких випадків міноритарні акціонери не мають можливості впливу на прийняття рішення. Та й сам мажоритарний акціонер, який хотів би зробити компанію приватною, не має такої можливості, оскільки законодавством не передбачено механізму.

Ще раз нагадаю, що країни – колишні республіки Радянського Союзу мали історію, схожу з нашою, і майже всі вони прийняли таке законодавство, яке дає змогу публічне акціонерне товариство перетворити на приватну компанію, тобто викупити акції інших акціонерів. Найголовніше в цьому процесі – це механізм, який дав би змогу забезпечити права міноритаріїв, тобто можливість продати свої акції за справедливою або як мінімум не меншою ціною, ніж та, за якою акумулював свій контрольний або суперконтрольний пакет мажоритарний акціонер. Даним законопроектом такий механізм пропонується запровадити і така можливість міноритарним акціонерам надається.

Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме цей проект. Закликаю депутатів з інших фракцій проголосувати за цей прогресивний законопроект, яким пропонується впровадити і практику, і теорію цивілізованих ринків.

Хочу лише зазначити, що є одне зауваження, яке потрібно врахувати до другого читання. Воно стосується не викупу акцій, а голосування щодо угод із зацікавленістю. Там робиться виключення для приватних акціонерних товариств, яке варто усунути.

Ми підтримуємо законопроект.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, майже всі промовці підтримують законопроект. У нас ще два виступи. Я дуже прошу виступати максимально лаконічно. Ми вже можемо переходити до прийняття рішення.

Лозовой Андрій, Радикальна партія. Будь ласка, пане Андрію.

ЛОЗОВОЙ А.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Троє загиблих, щонайменше 15 поранених, кілька людей важко поранені за останні два дні на мирних Рівненщині і Житомирщині. Не, прости, Господи, в «ЛНР» і не в «ДНР», навіть не в прифронтовій зоні, а в мирних областях на кордоні з Європейським Союзом. За минулі дві доби було три перестрілки в селі Старе Село Рокитнівського району, в Дубровицькому районі на Рівненщині, в Олевську на Житомирщині. Це фактично повна бездіяльність поліції на місцях, повне ігнорування владою цієї катастрофічної проблеми в державі.

Ви вдумайтеся, шановні колеги і люди, які нас чують, що відбувається і на кому лежить відповідальність. Зараз ми маємо найбільший експортний оборот на рік зерна, кукурудзи, а по бурштину може бути ще більше, якщо нарешті це буде врегульовано законодавчим шляхом. Нам Бог дав таке багатство – сонячний камінь бурштин, якого найбільше у світі на нашій українській землі: на Волині, на Житомирщині, на моїй Рівненщині. Що ж ми бачимо? Мільярди доларів щороку йдуть не до бюджету і відповідно не на пенсії, не на зарплати бюджетників, не на нові школи, лікарні, дороги. Мільярди доларів осідають у кишенях бандитів і контрабандистів. Безбожно вирубується український ліс – просто марсіанські пейзажі.

Ви всі, присутні тут, бачили ці марсіанські пейзажі, коли тисячі гектарів лісу вирубуються, і вам абсолютно байдуже, тому що парламент ніяк не реагує. Саме на нас, шановні колеги, лежить відповідальність. Якщо законодавчо врегулювати проблеми бурштину, то це мільярди доларів до бюджету, які мають застосовуватися і на рекультивацію лісів. Це припинення тих бандитських розборок, бурштинових воєн, як уже пишуть рівненські, волинські журналісти.

Але що відбувається? У квітні буде два роки, відколи парламент прийняв у першому читанні проект Закону «Про видобування та реалізацію бурштину», співавтором якого я маю честь бути разом з колегою з фракції Радикальної партії Андрієм Артеменком. У другому читанні цей надзвичайно важливий законопроект досі не прийнятий.

Я хотів би звернутися до керівника робочої групи Першого віцепікера Ірини Геращенко щодо розробки цього законопроекту. Ірино Володимирівно, скажіть, будь ласка, коли останній раз відбулося засідання робочої групи щодо законопроекту про бурштин? Якщо мені не зраджує пам'ять, у липні, більше півроку тому. А в цей час гинуть люди, держава втрачає мільярди і вирубується ліс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я лише хочу повідомити, що керівник робочої групи надала мені всі матеріали про результати роботи групи, оскільки цей законопроект на сьогодні не має голосів у залі. Але якщо є таке наполягання, ми наступного пленарного тижня включимо до порядку денного цілий блок законопроектів щодо бурштину. Єдине, що більшість з них не мають на сьогодні голосів. Але я готовий (*Шум у залі*).

Ні, репліки не буде. Ми обговорюємо інший законопроект. Наступного пленарного тижня ми ці законопроекти включимо до порядку денного сесії (*Шум у залі*).

Я хочу зробити зауваження: під час розгляду законопроекту я як головуючий повинен зупиняти виступи не по темі. Тим не менше я не зупиняв виступу, прокоментував його, сказав, що наступного тижня ці законопроекти будуть включені до порядку денного.

Прошу зняти емоції і зайняти свої робочі місця.

Запрошую до заключного слова представника фракції «Самопоміч» Сидоровича Руслана Михайловича. Після того перейдемо до

прийняття рішення. Тому прошу секретаріат Верховної Ради, голів фракцій запросити всіх депутатів до залу.

Будь ласка, пане Руслане, увімкніть мікрофон Сидоровича.

СИДОРОВИЧ Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Я хочу звернути увагу, що на сьогодні в Україні, по суті, є два фронти: один – на сході, де ми боремося проти зовнішнього ворога, другий, ані на йоту не менш важливий фронт, – зростання української економіки, забезпечення умов для розвитку бізнесу, серед яких корпоративний сектор займає дуже важливе місце. Неприйняття відповідних законопроектів є гальмом для подальшого розвитку України і забезпечення умов, коли прийдуть реальні кошти в реальну економіку.

Я хочу лише зосередитися на трьох важливих нюансах, які дають серйозні плюси, у тому числі для пересічних громадян. Коли ми говоримо про викуп акцій, звертаю увагу на те, що, дійсно, є багато приватизованих підприємств, де на сьогодні акції належать фактично людям, які або померли, або виїхали з України, і акціонери, які володіють значним, 90 відсотків, обсягом статутного капіталу, позбавлені можливостей для подальшого розвитку цього підприємства.

Прийняття даного законопроекту дасть можливість викупити ці акції, внести кошти на депозит через нотаріальні контори і в подальшому розвивати ці підприємства. Зворотна ситуація, коли міноритарні акціонери, звичайні пересічні громадяни, які не займаються бізнесом, а внаслідок приватизаційної програми стали власниками певних акцій і не бажають далі брати участі у цій фікції під назвою «управління акціонерним товариством», де вони не мають, по суті, справжнього права голосу, повинні мати можливість отримати реальні кошти за справедливою ринковою ціною за ті акції, які їм належать.

Наступний момент так само надзвичайно важливий для угод у сфері корпоративної власності, так званих угод злиття і поглинання. Це так звані угоди *escrow*, які забезпечують гарантію для інвестора, який вкладатиме кошти в придбання серйозних бізнес-активів. Він не боїтиметься, що виявиться якийсь прихований кіт у мішку і потім вкотре якийсь український актив стане чемоданом без ручки.

Тому цей законопроект необхідно приймати у першому читанні, доопрацьовувати ті деталі, про які сьогодні вже говорилося в цій залі, до другого читання подавати поправки і створити нормальний інвестиційний клімат в Україні, що дасть можливість залучити кошти не тільки за рахунок Міжнародного валютного фонду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу всіх зайняти робочі місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ми провели обговорення за повною процедурою. Фактично майже всі промовці підтримували ідею прийняття в першому читанні. Хочу нагадати, що комітет також пропонує прийняти лише за основу. Тому ми можемо переходити до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця. Будь ласка, колеги, заходимо до залу, готуємося до прийняття рішення.

Отже, колеги, є прохання автора спочатку провести рейтингове голосування. Я з поваги до автора так і зроблю, хоча це нічого не змінить. Ми потім все одно перейдемо до голосування. Але якщо для автора дуже важливо, ми проведемо рейтингове голосування. Прошу зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Отже, колеги, ставлю на рейтингове голосування проект закону №2302а-д, який має узгоджену підтримку в залі. Прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні і підтримати. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 256.

Ми зробили ритуальну дію. Тепер переходимо до прийняття рішення.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» ([№2302а-д](#)) за основу за пропозицією комітету. Це депутатський законопроект. Прошу проголосувати. Підтримуємо, колеги, будь ласка.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного законопроекту. Ще раз звертаюся до колег з проханням працювати інтенсивніше, оскільки далі буде блок питань щодо екології. Є також пропозиція про включення до порядку денного сесії сімох законопроектів. Тому я прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою наступного законопроекту [№4470](#).

Прошу підтримати розгляд законопроекту №4470 за скороченою процедурою, колеги. Голосуємо, будь ласка.

«За» – 166.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Пташник Вікторію Юрїївну. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. Колеги, хочу подякувати вам за підтримку попереднього законопроекту і переходимо до розгляду законопроекту №4470, який також стосується реформи сфери корпоративного управління. Його прийняття сприятиме створенню кращих умов для ведення бізнесу в Україні, ніж є зараз.

Ви знаєте, що на сьогодні корпоративне законодавство України, яке залишилося нам у спадщину ще з радянських часів, достатньо імперативне, зарегульоване, ним чітко встановлюється, яким чином потрібно діяти акціонерам і учасникам господарських товариств у своїх приватних компаніях, визначено імперативні відносини між ними. Через це, на превеликий жаль, учасники і власники бізнесу змушені структурувати свої бізнеси десь за кордоном і застосовувати норми прогресивного, наприклад, англійського права, які дозволяють диспозитивність, які дають їм змогу домовлятися між собою, зокрема щодо того, як вони будуть у майбутньому врегульовувати так звані дедлокові ситуації, коли вони, не дай, Боже, посваряться і не зможуть здійснювати разом господарську діяльність.

Саме тому ми пропонуємо запровадити інститут корпоративних договорів, тобто договорів між учасниками, між акціонерами в господарських товариствах, і дати їм змогу врегульовувати свої внутрішні взаємовідносини на рівні корпоративного договору. Такі договори не є обов'язковими, це виключно можливість, яку держава має надати учасникам приватного бізнесу.

Ви знаєте, що цей законопроект надзвичайно важливий, у тому числі в контексті проекту, який ми вже прийняли в першому читанні про товариства з обмеженою відповідальністю, адже він логічно доповнює його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. На підтримку цього законопроект висловилися профільні бізнес-асоціації, зокрема Американська торговельна палата, Асоціація правників України.

Але водночас я хочу зауважити, що окремі депутати хвилюються щодо рівня корпоративної культури в компаніях з державною часткою власності, що цей рівень на сьогодні є надзвичайно низьким і механізм корпоративного договору може бути в таких компаніях неефективним. Тому я звертаюся до наших колег народних депутатів, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Депутати почули ваше звернення. До співдоповіді запрошується Соловей Юрій Ігорович.

СОЛОВЕЙ Ю.І. Шановні колеги, дуже приємно, що сьогодні це вже другий законопроект, який стосується економіки, власне, упорядкування корпоративних відносин. За оцінками Європейського банку реконструкції та розвитку і Світового банку, зараз на руках у людей або, як кажуть у народі, під подушкою, понад 200 мільярдів доларів. Це в той час, коли Україна з простягнутою рукою ходить по всіх державах світу і просить: позичте нам хоча б 1 чи 5 мільярдів. Це свідчить про те, що кошти, які є в українських громадян, на жаль, не працюють в українській економіці.

Ситуація, яка склалася на сьогодні в банківській сфері, практично не дає змоги рухатися капіталу, який є у громадян України. Єдиним джерелом інвестування, станом на цю хвилину, є нерухомість. У цивілізованих країнах світу іншими інструментами, набагато більшими, ніж навіть банківська система, є галузі фондового ринку, інвестування в акціонерні товариства та господарські товариства. На жаль, скажемо відверто, що сьогодні рівень довіри між учасниками будь-яких товариств, починаючи від приватних, товариств з обмеженою відповідальністю і закінчуючи акціонерними товариствами,

на низькому рівні. Саме впровадження інституту корпоративних договорів дасть можливість впорядкувати відносини власності у підприємствах різної форми власності.

Прийняття цього законопроекту дасть можливість залучити в економіку України мільярди доларів, які на сьогодні зберігають українські громадяни. Саме впровадження інституту корпоративних договорів дасть змогу учасникам товариств погодити ті чи інші умови щодо голосування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 30 секунд.

СОЛОВЕЙ Ю.І. ...навіть незважаючи на те, що, можливо, в них особистісні речі в майбутньому будуть заходити в зону конфлікту.

Надзвичайно важливий, я навіть сказав би, історичний законопроект, прийняття якого дасть змогу повністю реформувати галузь корпоративного права та фондового ринку. Сьогодні є необхідність прийняття його в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Проводиться запис на виступи: два – за, два – проти.

Голуб Владислав Володимирович. Будь ласка.

ГОЛУБ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №197, Черкаська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановні колеги! Це, дійсно, надзвичайно прогресивний законопроект, метою якого є врегулювання корпоративного права України, наближення його до європейських стандартів ведення бізнесу. Безумовно, що так звана культура *shareholders agreement*, або корпоративних договорів, які регулюють правовідносини між акціонерами товариства, це, дійсно, важливий крок для наближення нас до європейських норм ведення бізнесу.

Але я хотів би зауважити на тій пересторозі, про яку намагалася сказати шановна колега Пташник. На жаль, в Україні виникатимуть ситуації, коли держава, з одного боку, прямо чи опосередковано володітиме частками в різних підприємствах, з іншого – матиме приватного партнера. Саме для таких моментів ми маємо захистити інтереси

держави і передбачити, що, умовно кажучи, якщо у підприємстві 25 відсотків і більше належить державі прямо або через юридичних осіб публічного права, то для зазначених правовідносин між акціонерами такого товариства має бути прийнятий окремий закон або це може бути розділ цього законопроекту.

Завершуючи, я хотів би попросити колег підтримати зазначений законопроект, бо це мегакрок для ведення українського бізнесу в Європі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Подоляк Ірина, фракція «Самопоміч», передає слово народному депутату Олені Сотник. Будь ласка, пані Олено.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Колеги, дійсно, цей законопроект з точки зору корпоративного управління є кроком вперед. Неправда, що він розв'яже всі корпоративні проблеми, неправда, що він є панацеєю для залучення сюди мільярдів доларів, але це, справді, крок і поступ для господарських товариств щодо вирішення певних внутрішніх, принаймні корпоративних, відносин.

Проте цей законопроект розроблявся передусім більше з точки зору комерційних підприємств, тобто підприємств приватного права. Натомість у ньому, на превеликий жаль, не враховано правових особливостей, які діють у нашій державі на сьогодні. Це стосується державних підприємств, підприємств, у яких є державна частка та підприємств, у яких є державна частка і які заснували відповідні юридичні особи, а це означає, що опосередковано держава впливає або володіє цими юридичними особами.

Тому ми вважаємо, що ключовим ризиком даного законопроекту в редакції, яку нам запропонували до першого читання, є те, що якщо ми приймемо його в такому вигляді без жодної поправки щодо державних підприємств або юридичних осіб, в яких є частка держави чи опосередковане володіння, то в такому випадку отримаємо ризик

неефективного управління державною часткою або взагалі розкрадання державного майна, яким на сьогодні і так не дуже ефективно або взагалі неефективно управляє держава.

Фракція «Самопоміч» пропонує до проекту постанови про прийняття у першому читанні внести відповідну поправку до тексту даного законопроекту. Я її зачитаю: «У випадку, коли державі належить більше 25 відсотків статутного капіталу юридичної особи, а також коли таким юридичним особам прямо чи опосередковано належить не менше 25 відсотків статутного капіталу інших юридичних осіб, порядок та умови укладання корпоративних договорів визначаються окремим законом». Це означає, що буде розроблено окремий закон, яким визначатиметься порядок укладання корпоративних договорів, і жодні олігархічні представники в таких компаніях не зможуть зловживати цим інструментом задля отримання контролю над державною власністю.

За інших обставин фракція не готова ризикувати державною власністю і голосувати в такій редакції за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз відбудеться заключний виступ від фракції «Опозиційний блок». Тому я прошу всіх народних депутатів зайти до залу, секретаріат Верховної Ради прошу повідомити депутатів, що зараз відбудеться прийняття рішення.

Надаю слово для виступу Долженкову Олександровичу Валерійовичу. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Шановні колеги, вказаний законопроект, як і попередній, покликаний покращити рівень корпоративного управління в нашій країні та наблизити наше корпоративне законодавство до загальноновизнаних міжнародних норм корпоративного управління.

Звучали тези про те, що існують дуже серйозні ризики щодо неефективного користування державним майном і у випадку прийняття зазначеного законопроекту в цій редакції (а його пропонується прийняти не в цілому, а лише в першому читанні) можна буде внести поправки до другого читання. Так ми й зараз бачимо, як здійснюється управління державним майном, – і з вимог Міжнародного валютного

фонду, і з показників фінансової звітності, які періодично надаються національними акціонерними компаніями, природними монополістами. Тому теза про те, що зазначені корпоративні договори будуть ще більше ускладнювати і погіршувати ситуацію в структурі корпоративного управління державним сектором економіки, м'яко кажучи, не дуже переконливі.

Що стосується інститутів акціонерних угод, угод щодо регулювання взаємовідносин учасників товариств з обмеженою відповідальністю, то зазначені інститути необхідно інтегрувати в національне законодавство, оскільки в даному статусі ми маємо роль того, хто наздоганяє. Тому що ще раз повторюю: це загальновизнані норми, які діють майже в усіх країнах СНД, Європи, не кажучи про країни світу.

Звичайно, нам необхідно доводити рівень нашого корпоративного законодавства і передбачити саме корпоративне управління, адже ця сфера сприяє дерегуляції, зменшенню судових спорів та можливого рейдерства з боку бізнес-партнерів. Тому, безперечно, навіть у тій редакції, у якій запропоновано, просимо підтримати зазначений законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є ще бажані виступити?

Прошу заходити до залу.

Я надам слово, по 1 хвилині Різаненку, Мельничуку і Стойку.

Різаненко. Будь ласка.

РІЗАНЕНКО П.О. Хочу звернути увагу колег на важливість цього законопроекту. Як ви знаєте, є англосаксонське право, або так зване прецедентне, і континентальне право. Ми живемо в системі координат континентального права. У системі координат англосаксонського права все, про що ти домовився з кимось іншим, і є правом. Ми перебуваємо в іншій системі координат, де чітко визначено Конституцією і законодавством, що можна, що не можна. У нас, наприклад, не можна відмовитися від права, якщо таке передбачено Конституцією.

На Заході досить поширений інститут саме корпоративних договорів, або так званих *shareholders agreement*, коли акціонери між собою в індивідуальному порядку можуть виробити специфічні

правила або взаємовідносини, які не виписані в законодавстві, що дає їм можливість для гнучкості. Тому цей інститут дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 10 секунд, щоб завершити.

РІЗАНЕНКО П.О. Дуже важливо запровадити цей інститут. Хочу звернути увагу на те, що він є деофшоризуючим. Дуже часто акціонери виносять свої стосунки в офшори саме для того, щоб укласти договори. Запровадження інституту корпоративних договорів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Мельничук, 1 хвилина.

МЕЛЬНИЧУК С.П., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Шановні колеги! За цей законопроект, як і за попередній, треба обов'язково проголосувати. Він, дійсно, необхідний. Проте хочу наголосити: зараз пропонуються дуже дієві речі, але скільки ми не приймали б законопроектів і не вносили різних поправок, треба звертати увагу, як діють виконавча влада, суди, «чорні» нотаріуси, поліція, прокуратура. Все те, що ми робимо, всі наші напрацювання для українського народу, для українських підприємців, для іноземних інвесторів, буде спалюжено тими органами, які я щойно назвав.

Тому прошу бути послідовними в усіх наступних рішеннях, які ми будемо далі напрацьовувати, і приймати правильні закони, щоб вони були на благо народу. А так народ робить нас винними в цьому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, останній виступ Івана Крулька. Прошу всіх зайти до залу, підготуватися до прийняття рішення. Іван Крулько, 1 хвилина. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина» готова підтримати в першому

читанні цей законопроект за умови врахування наших принципових пропозицій до нього. Зокрема, нелогічною є запропонована норма щодо включення до Цивільного кодексу нової статті 246¹, оскільки Цивільний кодекс містить загальні положення щодо врегулювання питання представництва за довіреністю. Крім того, Цивільним кодексом надається право законом встановлювати право особи видавати безвідкличні довіреності, а положеннями зазначеної статті регулюються саме питання видачі особою безвідкличної довіреності з корпоративних прав. Тому доречно, щоб запропоновані в законопроекті норми були передбачені у спеціальних законодавчих актах про акціонерні та господарські товариства.

Друге зауваження стосується визначення терміна «опціонні договори». Ми пропонуємо, щоб цей термін було узгоджено з відповідними термінами у Податковому кодексі для того, щоб уникнути розбіжностей у тлумаченні положень у двох різних законодавчих актах. Ми обговорили це з авторами законопроекту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Автори підтверджують, що зазначені мною зауваження будуть врегульовані під час підготовки проекту до другого читання. За такої умови фракція «Батьківщина» готова підтримати зазначений законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено. Я хочу наголосити передусім, що ми приймаємо законопроект лише за основу. Але тим не менше, наскільки мені відомо, є узгоджена позиція, щоб було включено під час голосування поправку, яку озвучила Олена Сотник з трибуни. Я хочу запитати автора, чи так само озвучувати поправку Івана Крулька? *(Шум у залі)*. Ви пропонуєте поставити, так? Добре.

Тоді я ставлю на голосування проект з поправкою, яку озвучила для стенограми Олена Сотник.

Колеги, прошу зайняти робочі місця, переходимо до прийняття рішення. Готові?

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів» ([№4470](#)) для прийняття за основу з поправкою, яку озвучила для стенограми під час виступу Олена Сотник. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Колеги, перед тим як перейти до питання екології, я хочу нагадати, що перед обідом ми не вирішили питання про включення до порядку денного сесії. Ряд комітетів подали законопроекти, які просять лише включити до порядку денного сесії. Всього сім законопроектів, для цього потрібно 5 хвилин.

Прошу всіх сконцентруватися і не виходити із залу. Я ставитиму на голосування по одному. Тут є проекти, які стосуються питання безпеки і оборони, тож, колеги, щоб потім вам не було соромно, що вас не було в залі під час голосування за них.

Отже, перший проект Закону «Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2017 році для участі у багатонаціональних навчаннях» ([№5636](#)). Кожного року ми приймаємо таке рішення, щоб проводити міжнародні навчання, у тому числі з країнами НАТО. У даному випадку йдеться лише про те, щоб включити проект до порядку денного сесії, шановні колеги. Я прошу проголосувати і підтримати пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту №5636. Прошу голосувати, колеги. Голосуємо.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Колеги, я ще раз поставлю на голосування. Прошу зайняти робочі місця. Це важливий законопроект для безпеки і співпраці з нашими союзниками.

Прошу проголосувати за включення до порядку денного сесії законопроекту №5636. Будь ласка, голосуємо. Це рішення схвалене Президентом України. Прошу підтримати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів» ([№5520](#)). Вистражданий законопроект. Знову пропонується лише включити до порядку денного сесії. Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Головний комітет: Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Власенка. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 208.

Немає підтримки.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» щодо удосконалення правового статусу служб у справах дітей» ([№5526](#)). Головний комітет: Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. Пропозиція про включення до порядку денного сесії. Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо механізму стягнення необґрунтованих активів на користь держави у порядку цивільного судочинства» ([№5577](#)). Урядовий законопроект. Головний комітет: Комітет з питань правової політики та правосуддя Князевича. Прошу проголосувати і підтримати пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту №5577.

Колеги, будь ласка, голосуємо. Прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 164.

Рішення не прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» щодо уточнення окремих положень» ([№5395](#)). Усі знають цей законопроект, він був розміщений на сайті. Отже, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сесії законопроекту №5395. Прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 210.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Добре, я ще раз поставлю на вимогу.

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» щодо уточнення окремих положень» (№5395). Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Голосуємо, будь ласка.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про спрощення процедур капіталізації та реорганізації банків» ([№5539](#)). Пропозиція про включення до порядку денного сесії. Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Голосуємо.

«За» – 166.

Рішення не прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» ([№5240](#)). Головний комітет: Комітет з питань науки і освіти. Пропозиція про включення до порядку денного сесії. Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 221.

Я ще раз поставлю на голосування. Це питання освіти, а не політичне питання. Прошу зібратися і проголосувати.

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» (№5240). Колеги, прошу зайти до залу і підтримати Комітет з питань науки і освіти. Голосуємо, колеги, будь ласка.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Колеги, останній проект постанови [№4261](#). До мене звернулися бійці батальйону Національної гвардії імені Кульчицького, які в складі першого батальйону пішли на схід до Слов'янська, з проханням внести спільний проект Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» в день, коли був офіційно сформований батальйон Національної гвардії імені Героя України Кульчицького. Вони просять включити цей проект до порядку денного сесії, оскільки якщо

ми пізніше включимо, то до того дня, а це 14 березня, не встигнемо затвердити День українського добровольця.

Я прошу підтримати включення до порядку денного для прийняття рішення проекту Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» (№4261). Пропозиція про включення до порядку денного і прийняття рішення, можливо, навіть сьогодні. Прошу проголосувати і підтримати, колеги. Голосуємо, будь ласка.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Колеги, ніхто не заперечуватиме, щоб ми виділили зараз 5 хвилин і цей проект постанови проголосували? Треба прочитати, так? Добре, узгодили.

Мене просять ще раз поставити на голосування законопроект №5520. Я його поставлю, але якщо не вистачає голосів, то в мене немає чарівної палички, якою я зроблю голоси.

Отже, колеги, я ще раз поставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів» (№5520). Це угоджений законопроект, прийняття якого дасть нам змогу посприяти створенню великої кількості нових об'єднаних громад. Пропозиція лише про включення до порядку денного сесії. Прошу проголосувати і підтримати. Будь ласка, колеги, голосуємо.

«За» – 211.

Немає сьогодні голосів.

Максим Бурбак, виступ з мотивів, і переходимо до питань екології.

Максим Бурбак, 1 хвилина. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Це голосування вже вкотре продемонструвало всю нищість і підклимність політики, яку

проводить фракція «Батьківщина» щодо процесу децентралізації, добровільного об'єднання громад. Вони на трибуні рвуть сорочку за те, що треба дати можливість об'єднатися, натомість, проваливши попереднє голосування, узгодивши з нами, з їх керівником профільного комітету паном Власенком законопроект від усіх голів фракцій стосовно того, щоб дозволити об'єднатися громадам, які розташовані у межах різних районів, знову ж таки не дають жодного голосу. Це ганьба!

Усі громадяни, всі об'єднані територіальні громади знатимуть вашу публічну позицію, що ви брешете людям! Ганьба вам! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я не чув виступу і не знаю, чи було названо прізвище. Було названо фракцію. Я надаю слово Сергію Соболеву. Після того переходимо до питань екології.

Соболев, 1 хвилина. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я думаю, вся нищість тих, хто називає себе коаліцією, чітко виявилася і в цьому голосуванні. Де ваші 226 голосів? А громадяни в об'єднаних громадах показали під час виборів, де було 3 мільйони виборців, що саме партія «Батьківщина» взяла абсолютну першість за партійними списками й отримала найкращий результат. Працюйте, і, можливо, люди вам повірять. Але навряд чи повірять, коли ви себе називаєте коаліцією, а не маєте навіть 200 голосів для проведення будь-якого рішення в парламенті.

Фракція «Батьківщина» після доопрацювання цього законопроекту розгляне можливість підтримати його. Зараз ми за нього голосувати не будемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тільки я хотів би зробити зауваження, яке робив неодноразово. Я переконаний, що є ряд таких питань, як питання

безпеки, євроінтеграції, підтримки наших громад, щодо яких недопустимо ділитися за будь-якими ознаками. Треба всім гуртом підтримувати українських громадян, і це буде правильно, це буде відповідальна позиція, а не політиканство. Я в тому глибоко переконаний і вірю, що ми в четвер після доопрацювання зможемо включити цей проект до порядку денного сесії.

Колеги, переходимо до питань екологічної політики. Прошу підготуватися доповідачів. Перше питання – Закон «Про стратегічну екологічну оцінку» з пропозиціями Президента України (проект [№3259](#)).

Хочу нагадати, що розгляд цих законопроектів відбувається за спеціальною процедурою, коли є доповідач, співдоповідач, а потім відразу голосування.

Тому запрошую зараз до доповіді представника Президента України у Верховній Раді Герасимова Артура Володимировича. Будь ласка, пане Артуре.

ГЕРАСИМОВ А.В., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Прийнятий Верховною Радою України 4 жовтня 2016 року Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (проект №3259) не може бути підписаний Президентом України з таких підстав.

Законом, що надійшов на підпис, передбачається врегулювання відносин у сфері стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування. Пропонується, що така оцінка запроваджується як обов'язкова стадія під час розробки, затвердження та виконання документів державного планування, крім фінансових та бюджетних документів, а також документів, єдиною метою яких є обслуговування потреб, пов'язаних з обороною або надзвичайними ситуаціями.

При цьому законом визначаються об'єкти такої оцінки, якими є проекти документів державного планування в окремих сферах діяльності, виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності,

щодо яких законодавством визначено проведення оцінки впливу на довкілля, а також щодо проектів документів державного планування, які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

Враховуючи викладене, слід зазначити, що запропоновані законопроектom різні підходи до визначення сфери та об'єкта регулювання ускладнять процес державного планування, що негативно позначиться на формуванні цілісної системи прогнозних і програмних документів соціально-економічного розвитку України, окремих галузей економіки та адміністративно-територіальних одиниць.

Законом також передбачено можливість віднесення проектів документів до таких, що не потребують проведення стратегічно-екологічної оцінки, але не визначено чітких критеріїв віднесення до таких документів. Зазначене може призвести до довільного застосування положень закону, коли оцінці підлягатимуть документи, які не належать до фінансових та бюджетних документів, але безпосередньо пов'язані з бюджетним процесом, проте не підлягатимуть документи, які суттєво впливають на стан довкілля та лише опосередковано пов'язані з обслуговуванням потреб оборони та цивільного захисту.

Слід зазначити, що закон не містить дієвих механізмів врахування в документах державного планування зауважень і пропозицій громадськості та органів виконавчої влади, висловлених у процесі громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади, що не відповідає міжнародним зобов'язанням України згідно з Протоколом про стратегічно-екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

Окрім того, більшість положень закону є декларативними та не повною мірою узгоджуються з іншими законодавчими актами, а запропонований підхід до врегулювання відносин у зазначеній сфері не відповідає принципу юридичної визначеності як складової конституційного принципу верховенства права.

З огляду на зазначене передбачена законом процедура стратегічно-екологічної оцінки у процесі розроблення, затвердження і виконання документів державного планування потребує уточнення

з урахуванням зазначених зауважень та міжнародних зобов'язань України у сфері оцінки впливу на довкілля.

Прошу підтримати пропозиції Президента України.
Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, запрошую до співдоповіді секретаря Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Єднака Остапа Володимировича. Прошу лаконічно доповісти, і переходимо до голосування.

Колеги, прошу заходити до залу.

ЄДНАК О.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги народні депутати! Шановний пане Голово! Комітет Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи розглянув пропозиції Президента до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», прийнятого Верховною Радою України 4 жовтня 2016 року. Вказані пропозиції Президента сформульовані у вигляді зауважень, які обґрунтовують неможливість підписання закону, а також зроблено узагальнюючий висновок, що закон не може бути підписаний і підлягає доопрацюванню з урахуванням висловлених зауважень.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає за доцільне погодитися із висловленими зауваженнями під час повторного розгляду Закону «Про стратегічну екологічну оцінку». Разом з тим Головне науково-експертне управління звертає увагу на те, що згідно з вимогами статті 94 Конституції України пропозиції Президента для повторного розгляду закону мають бути не лише вмотивовані, а й сформульовані належним чином для їх голосування у Верховній Раді.

Від комітетів Верховної Ради України висновки щодо вказаних пропозицій Президента України не надходили. Зважаючи на те що надані Президентом України зауваження не сформульовані належним

чином, відповідно до статті 132 Регламенту Верховної Ради України комітет не має можливості ухвалити висновок щодо доцільності прийняття чи відхилення пропозицій у вигляді порівняльної таблиці.

Водночас комітет зазначив, що, враховуючи висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, а також пропозиції народних депутатів членів комітету, висловлені під час обговорення, пропозиції Президента України до Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» мають бути розглянуті та сформульовані комітетом під час доопрацювання закону. У зв'язку з цим комітет не підтримує повторне прийняття закону в цілому (подолання вето) без його доопрацювання.

Зважаючи на соціальну актуальність та міжнародну значимість Закону «Про стратегічну екологічну оцінку», а також пропозицію Президента України про його доопрацювання, керуючись положеннями глави 23 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», комітет пропонує Верховній Раді України таке. Закон «Про стратегічну екологічну оцінку», повернутий з пропозиціями Президента України, за результатами розгляду направити на доопрацювання до Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (головного комітету).

Іншими словами, шановні колеги, я прошу фактично провести технічне голосування, за яким ми зараз направили б даний закон, який надзвичайно важливий для України, до нашого комітету на доопрацювання, де ми вислухаємо й уважно розглянемо і пропозиції Президента, і пропозиції Головного науково-експертного управління, і пропозиції народних депутатів, міністерств та відомств і вийдемо на консенсусне рішення, яке проголосуємо, сподіваюся, вже в лютому під час наступних пленарних засідань. У принципі в нас уже є деякі узгоджені позиції. Ми готові в комітеті швидко та якісно напрацювати консенсусний проект закону.

Тому, шановні народні депутати, я прошу зараз проголосувати за направлення даного проекту закону до комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, я прошу зайти до залу, зайняти робочі місця. Хочу наголосити: є узгоджена позиція і представника Президента, і комітету, щоб ми проголосували пропозицію

про направлення до комітету на доопрацювання. Без цього ми не зможемо вийти на прийняття цього закону. Нагадаю, що Закон «Про стратегічну екологічну оцінку» мав повну підтримку в залі, всі фракції його підтримали. Зараз нашим рішенням ми дозволимо комітету якнайшвидше його доопрацювати і внести на розгляд.

Тому, колеги, я дуже прошу всіх об'єднатися, зайти до залу, зайняти робочі місця і підтримати пропозицію комітету. Будь ласка, займаємо робочі місця. Це питання екології, яке, очевидно, всіх об'єднує. Я звертаюся до всіх депутатів з проханням зайти до залу, підготуватися до голосування.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» (проект №3259) з пропозиціями Президента від 28 жовтня 2016 року до комітету на доопрацювання. Прошу підтримати дану пропозицію комітету. Голосуємо, колеги.

«За» – 201.

Колеги, я поставлю зараз на голосування пропозицію повернутися до розгляду. Прошу всіх максимально сконцентруватися. Це питання підтримували всі фракції, які брали участь в обговоренні. Колеги, до чого тут мотивація? Для того щоб цей закон ми могли внести на розгляд, нам необхідно його направити до комітету.

Ви проголосуйте за? Бракує 10 голосів.

Рябчин щодо мотивів, 1 хвилина. Будь ласка.

Прошу всіх заходити до залу. Запросіть депутатів до залу.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги з коаліції, хочу звернутися до вас. Такі закони дуже важливі для України не тільки тому, що вони стосуються екології і престижу країни, а й тому, що проти України Енергетичне співтовариство, учасником якого ми є, відкрило процедуру *non-compliance*, що загрожуватиме нам процедурою *infringement*, тобто невідповідністю нашого законодавства європейському. Там чітко виписані терміни, коли ми повинні це впровадити.

Тобто якщо ми за два місяці не просто не проголосуємо рішення про направлення до комітету, а не приймемо в цілому цього закону, у нас будуть дуже серйозні проблеми з європейським співтовариством аж до того, що буде накладено штрафи, санкції тощо, навіть можуть забрати в нас голос. Тому нам потрібно направити закон до комітету, доопрацювати його, розробити єдину версію, яка враховуватиме всі пропозиції, і потім прийняти в залі Верховної Ради.

Це дуже серйозне питання. Прошу вас, колеги з коаліції, підтримати цей закон, тому що я бачив, як ви виймали картки, коли відбувалося голосування, намагаючись його завалити. Голосуймо, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я зараз поставлю на голосування пропозицію повернутися до пропозиції комітету.

Прошу зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Пане міністре, ви підтримуєте цю пропозицію?

Будь ласка, пане міністре, 30 секунд.

СЕМЕРАК О.М., *міністр екології та природних ресурсів України.* Шановний Голово Верховної Ради! Шановні народні депутати! Насправді уряд підтримує пропозицію, яка висловлена комітетом. Просимо скерувати цей закон на доопрацювання.

Принагідно хотів би сказати, що Міністерство екології та природних ресурсів спільно з іншими міністерствами опрацювало зауваження. У нас є готовий текст, який ми разом з комітетом можемо дуже швидко підготувати і внести до залу, щоб голосувати вже по суті.

Хотів би наголосити, що сьогоднішнє голосування дає шанс зберегти можливість прийняття цього закону. До того ж, народні депутати, врахуйте, будь ласка, що проти України почався кейс розслідування Енергетичним співтовариством про невиконання своїх зобов'язань. Ми ратифікували минулого року Протокол про стратегічно-екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Це наші зобов'язання. Ми повинні виглядати як достойний партнер. Тому прошу вас направити закон до комітету, щоб був підготовлений новий якісний документ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію про направлення до комітету на доопрацювання Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» (проект №3259). Прошу проголосувати і підтримати. Будь ласка, голосуємо, колеги.

«За» – 204.

Немає голосів.

Колеги, якщо зараз ми не повернемося до розгляду, закон буде просто відхилено, а це серйозний міжнародний ризик для нашої держави.

Я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення, якщо не буде голосів, закон буде відхилено.

Колеги, прошу підготуватися до голосування. Я ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (проект №3259) з пропозиціями Президента від 28 жовтня 2016 року. Прошу підтримати і проголосувати. Жодного промовця не було проти. Всі виступали за. Прошу об'єднатися і проголосувати.

Отже, пропозиція про повернення до розгляду закону. Прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо, колеги.

«За» – 211.

Прошу запросити депутатів до залу, чекаємо 30 секунд.

Колеги, хочу повідомити: зараз я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення, якщо не буде голосів, закон буде відхилено. Тому прошу підготуватися до голосування.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» (проект №3259) з пропозиціями Президента України. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» з пропозиціями Президента України (проект [№3259](#)) відхилено.

Колеги, представник Президента і голова комітету просять перенести розгляд проекту закону [№2009а-д](#).

Отже, переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» ([№4480](#)).

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою, колеги. Прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 160.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Луценка Ігоря Вікторовича. Будь ласка, пане Ігоре.

ЛУЦЕНКО І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» ([№4480](#)).

Зараз в українських Карпатах нараховується близько 50 тисяч гектарів пралісів, з них 30 тисяч гектарів у природно-заповідному фонді і близько 20 тисяч у господарських лісах. Повна відсутність в Україні законодавства з охорони пралісів призвела до того, що вони швидко і по-варварськи знищуються не тільки у господарських лісах, а й у об'єктах ПЗФ, заповідниках, національних природних парках, регіональних ландшафтних парках, заказниках, заповідних урочищах і навіть у буферній зоні міжнародної спадщини ЮНЕСКО.

Положення цього законопроекту спрямовані на виконання численних міжнародних зобов'язань України, зокрема Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та Протоколу про стале управління лісами до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат у частині охорони пралісів. Законопроектом пропонується внести зміни до Лісового кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Закону України «Про природно-заповідний фонд».

Законопроект підтримано профільним комітетом. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України рекомендує прийняти його у першому читанні.

Прошу підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до співдоповіді Дзюблика Павла Володимировича.
Будь ласка.

ДЗЮБЛИК П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №66, Житомирська область, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» (№4480) від 24 червня 2016 року, доопрацьований, поданий народними депутатами України Луценком, Єднаком та іншими.

Даний законопроект спрямований на виконання Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та Протоколу про стале управління лісами до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат в частині охорони пралісів.

Законопроектом пропонується внести зміни до Лісового кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Закону України «Про природно-заповідний фонд».

Підтримуючи ідею запровадження механізму охорони пралісів, Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи висловлює застереження щодо поняття «праліси». Оскільки воно є новим для чинного законодавства, важливим є формування його визначення через встановлення переліку критеріїв, особливостей тощо. Дотримання встановленої нормотворчої техніки повинно забезпечити виокремлення терміну «праліси» та введення в правове поле його чіткого визначення.

Відповідно до Правил оформлення проектів законів та основних вимог законодавчої техніки визначення термінів повинно відповідати їх змісту, що міститься в офіційній діловій мові, спеціальних науках та чинному законодавстві.

Отже, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює ряд зауважень та пропонує прийняти за основу з подальшим урахуванням зауважень. Комітет з питань запобігання і протидії корупції зазначає, що в проекті акта не виявлено

корупціогенних факторів. Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що значений законопроект має вплив на показники бюджету і також потребує уточнення дата введення в дію його залежно від прийняття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ДЗЮБЛИК П.В. Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи на засіданні ухвалив рішення рекомендувати за результатами розгляду в першому читанні прийняти проект за основу. Тож пропоную підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.
Маркевич. Будь ласка.

МАРКЕВИЧ Я.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Самопоміч» підтримує прийняття даного законопроекту та пропонує голосувати за нього якомога швидше, доки в залі є голоси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скуратовський. Будь ласка.

СКУРАТОВСЬКИЙ С.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Прошу передати слово народному депутату Галасюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галасюк. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега

Ляшка). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Чи ми живемо в парламентсько-президентській республіці? Нещодавно вийшла стаття-інтерв'ю віце-прем'єра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванни Климпуш-Цинцадзе. Ті позиції, які вона висвітлює у своєму інтерв'ю стосовно лісу-кругляку, не відповідають реаліям і інтересам України.

Перше. Віце-прем'єр стверджує, що мораторій на експорт лісу-кругляку, який ми підтримали в цьому залі, прийнявши закон, суперечить угоді Світової організації торгівлі. Але це не так. Мораторій відповідає угоді, бо там передбачено низку можливих виключень, він є тимчасовим, недискримінаційним. Більше того, суперечності між законом та угодою СОТ можуть бути встановлені тільки в рамках спеціальної процедури СОТ, а не віце-прем'єром країни, тим паче в такому ганебному порядку.

Друге. Віце-прем'єр стверджує, що мораторій не діє і не приносить користі країні. Це неправда, мораторій працює. Навіть за той час, що він діє, забезпечено сотні мільйонів додаткових інвестицій, надходження до бюджету, створено нові робочі місця для українців, умови для гідного життя в усіх регіонах України для тих, які працюють у цій галузі.

Третє. Віце-прем'єр стверджує, що 600 мільйонів євро, які пропонує Євросоюз, – це не кредит, а некредитна макрофінансова допомога. Це неправда, адже я можу показати вам кредитні договори, підписані між Україною і Євросоюзом. Це кредит, який потрібно буде повертати у валюті максимум через 15 років. Тому давайте домагатися не тільки прийняття правильних законів, а й їх виконання в інтересах народу України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Народний фронт» піднімав руку Бондар Михайло, 1 хвилина.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Шановний Андрію

Володимировичу! Однозначно, фракція «Народний фронт» буде підтримувати цей законопроект.

Водночас я проситиму вас від імені фракції «Народний фронт» поставити пізніше на розгляд проект Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» ([№4261](#)), який ми включили до порядку денного сесії. Ми провели перемовини з усіма фракціями, і ви бачили під час голосування, що всі підтримують цей проект постанови. Тому, будь ласка, поставте його потім на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо буде воля залу, я поставлю.

Пацкан, 1 хвилина, і переходимо до голосування.

Ще бажають виступити від фракції «Батьківщина», так?

Прошу всіх заходити до залу, підготуватися до голосування.

Пацкан. Будь ласка.

ПАЦКАН В.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, пане Голово, шановні колеги! Я наведу статистику щодо вирубки наших пралісів лише за останніх 10 років.

У карпатських заказниках, заповідниках та урочищах вирубано близько 1 тисячі 800 гектарів пралісів. Зокрема, в Ужанському національному природному парку вирубано 121 гектар пралісів, на 2016 рік заплановано вирубати ще 160 гектарів, у Національному природному парку «Сколівські Бескиди» вирубано 10 гектарів, у заказнику «Грофа», Брадульському заказнику вирубано 10-12 відсотків пралісів. Можна назвати ще багато цифр.

Лише економічними санкціями ми не можемо зупинити вирубки пралісів. Я прошу підтримати цей законопроект, тому що він дуже важливий. Давайте зупинимо масову вирубку лісів і повернемося обличчям до природи.

Фракція БПП підтримуватиме проект і закликає всіх народних депутатів прийняти його за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще виступ від фракції «Батьківщина». Рябчин. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М. Дійсно, треба підтримати цей законопроект, як і всі законопроекти, пов'язані з екологією. Україна на першому місці серед країн у рейтингу щодо загибелі людей від забруднення повітря, тому треба підтримувати такі законопроекти. Це перше.

Друге. Це ганьба, що коаліція провалила голосування щодо направлення до комітету Закону «Про стратегічну екологічну оцінку». Я закликаю всіх екологічно свідомих активістів проаналізувати, як голосувалися законопроекти до цього і яка фракція не додала голосів.

Третє. Від МФО «Єврооптимісти» хочу звернутися до однієї фракції, яка дуже переживає за ліси. Так, дуже багато людей, зокрема і члени МФО «Єврооптимісти», не підтримують мораторію. Однак ми завжди виступаємо за конструктивний діалог і не використовуємо мови ворожнечі. Саме про це йдеться в нашій заяві, а не про те, як ми любимо чи не любимо країну. Не використовуйте мови ворожнечі, давайте проводити дискусії, давайте зробимо політику іншою. Ми проти «трампізації» політики і окремих політиків. Саме про це ми говоримо. А називати будь-яких людей даунами – несправедливо і неправильно. Дауни – це нормальні люди, це генетична аномалія. Тому не використовуйте це слово стосовно будь-кого. У фракції «Батьківщина» дуже багато претензій до уряду, однак ми завжди маємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми можемо переходити до прийняття рішення, обговорення завершено. Я дуже прошу всіх депутатів зайти до залу і зайняти робочі місця. Під час обговорення всі промовці висловилися щодо підтримки даного законопроекту. Треба лише, щоб голови всіх фракцій запросили депутатів до залу. Прошу всіх підготуватися до голосування. Будь ласка, колеги, заходимо до залу. Я прошу максимально змобілізувати особовий склад.

Отже, можемо переходити до прийняття рішення, колеги? Прошу підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» ([№4480](#)) за пропозицією комітету за основу. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Колеги, увага! Було прохання від наших добровольців, щоб ми зараз проголосували проект Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця». У нас залишилося ще 5 хвилин. Ми зможемо проголосувати?

Колеги, прошу всіх залишатися на своїх місцях. Хочу наголосити, що проект Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» ([№4261](#)) присвячений усім героям. Я доповідатиму цей проект і прошу проголосувати за розгляд за скороченою процедурою.

«За» – 197.

Рішення прийнято.

Проектом постанови пропонується встановити День українського добровольця. Це не потребуватиме жодних витрат з бюджету. Передбачається вшанування всіх добровольців, які пішли на фронт і стали ідеологічною основою української армії, які дали нам дух для перемоги. Це батальйони імені Кульчицького, «Азов», «Айдар» і десятки інших батальйонів, які були сформовані на добровольчій основі. Встановлення Дня українського добровольця – це символічна дата, незабаром буде третя річниця від цієї події. Я прошу всіх проголосувати і підтримати, колеги.

Прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» ([№4261](#)) у цілому. Прошу проголосувати і підтримати.

Колеги, я прошу зайняти робочі місця всіх депутатів і підтримати проект №4261. Він стосується батальйонів «Донбас», «Миротворець», одного з перших батальйонів «Дніпро», тобто всіх добровольців, які формували ідеологічну основу армії. Прошу підтримати і проголосувати. День добровольця в Україні – символічна і важлива дата.

Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

«За» – 222.

Не вистачило трьох голосів. Прошу запросити колег до залу. Я бачу, що не встигли. Це важливе, символічне голосування.

Отже, прошу всіх дисципліновано зайняти робочі місця. Колеги, це шана і честь нашим героям.

Пане міністре, я прошу не відволікати депутатів під час голосування. Прошу зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні.

Отже, ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту №4261. Прошу всіх проголосувати за повернення до розгляду.

«За» – 231.

Отже, повернулися.

Ставлю ще раз на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення Дня українського добровольця» (№4261) у цілому. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги!

«За» – 231.

Постанову прийнято.

Слава Україні! Вітання нашим героям! Ми сьогодні віддали їм необхідну шану.

Дякую, колеги, за важкий, але дуже плідний день. Ми сьогодні змогли прийняти величезну кількість важливих законопроектів. Час роботи вичерпано.

Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

Завтра о 10 годині прошу всіх зібратися в залі для продовження роботи.

Дякую, колеги. До завтра.